

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΥΚΛΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΕΚΘΕΣΗ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΤΕΕ/ΤΚΜ

1. Εισαγωγή – σύντομο ιστορικό

Η παρούσα Έκθεση αφορά στα αποτελέσματα του διαλόγου τον οποίο οργάνωσε και συντόνισε το ΤΕΕ/ΤΚΜ κατά το διάστημα Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 2014, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής και με σκοπό να επιτευχθεί σύγκλιση απόψεων σε βασικά σημεία διαφωνιών αναφορικά με το νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ν. ΡΣΘ), έτσι ώστε να προχωρήσει το ταχύτερο δυνατόν η θεσμοθέτησή του.

Το ν. ΡΣΘ εισήχθη για ψήφιση στη Βουλή σε κοινό σχέδιο νόμου με αυτό του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας στις 27/5/14, οπότε και συζητήθηκε από την αρμόδια επιτροπή της Βουλής (Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου). Καθώς μεσολάβησε το κλείσιμο της Βουλής, το σχέδιο νόμου εισήχθη για ψήφιση στο Β' θερινό τμήμα της Βουλής, αλλά εν τέλει αποσύρθηκε κατά το σκέλος του ν. ΡΣΘ, μετά από πρόταση του εισηγητή της πλειοψηφίας της Βουλής.

2. Συναντήσεις εργασίας – Φορείς που συμμετείχαν στο διάλογο

Στο πλαίσιο του κύκλου διαλόγου που ανέλαβε να συντονίσει το ΤΕΕ/ΤΚΜ πραγματοποιήθηκαν 4 συναντήσεις εργασίας και παράλληλα ζητήθηκε να υποβληθούν εγγράφως οι απόψεις των φορέων για το σχέδιο νόμου.

Οι συναντήσεις εργασίας που πραγματοποιήθηκαν ήταν οι ακόλουθες:

- Συνάντηση των μελών της Ο.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ στις 19/9/2014 με στελέχη του πρ. ΟΡΘΕ με σκοπό την αναλυτική ενημέρωση της Ο.Ε. για το σχέδιο νόμου, τις σχετικές με αυτό ή με άρθρα του διαφορετικές απόψεις και τις τροποποιήσεις που έγιναν κατά την κατάθεση του σχεδίου νόμου στη Βουλή.
- Συνάντηση τοπικών φορέων που πραγματοποιήθηκε στις 2/10/2014 στο ΤΕΕ/ΤΚΜ με σκοπό να γίνει μια πρώτη ανταλλαγή απόψεων, αλλά και να διατυπωθούν από τους συμμετέχοντες παρατηρήσεις, συμπληρώσεις ή διαφοροποιήσεις σχετικά με το σχέδιο νόμου. Στη συνάντηση αυτή συμμετείχαν ο Υπουργός Μακεδονίας-Θράκης Γεώργιος Ορφανός, οι βουλευτές Θεσσαλονίκης, Σταύρος Καλαφάτης και Κωνσταντίνος Γκιουλέκας, ο βουλευτής Πέλλας Διονύσιος Σταμενίτης, αντιπρόσωποι των κομμάτων ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ και ΑΝΕΛ, ο Αντιπεριφερειάρχης Σερρών, Δήμαρχοι της

Ευρύτερης Περιοχής Θεσσαλονίκης, εκπρόσωποι του πρ. ΟΡΘΕ, εκπρόσωποι του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης (ΕΒΕΘ), του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης (ΕΕΘ) και του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδας (ΣΒΕΕ) και οι μελετητές. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στους λόγους της απόσυρσης του σχεδίου νόμου και στα ζητήματα που προκάλεσαν αντιδράσεις και διαφωνίες συγκεκριμένων φορέων και έγινε η πρώτη ανταλλαγή απόψεων γύρω από τα ζητήματα αυτά.

- Συνάντηση με τους εκπροσώπους του ΕΒΕΘ, του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης (ΒΕΘ), του ΕΕΘ και του ΣΒΕΕ, με την παρουσία και εκπροσώπων του Τμήματος Μητροπολιτικού Σχεδιασμού, που πραγματοποιήθηκε στις 10/10/2014. Στη συνάντηση αυτή συζητήθηκαν διεξοδικά όλα τα σημεία διαφωνίας ή/και διαφοροποίησης των Επιμελητηρίων και ειδικότερα του ΕΒΕΘ και ΒΕΘ, τα οποία προέβαλαν και τις σημαντικότερες ενστάσεις στο σχέδιο νόμου. Οι σημαντικότερες ενστάσεις αφορούν στην αναγκαιότητα του ν. ΡΣΘ ως διακριτού επιπέδου σχεδιασμού, στην αποφυγή επιπλέον εγκρίσεων για την εγκατάσταση επιχειρήσεων λόγω των δύο επιπέδων σχεδιασμού (ν. ΡΣΘ και ΠΠΧΣΑΑ Κ.Μ.) και στα ζητήματα που προκύπτουν από το άρθρο 5, παρ. 3 σύμφωνα με την οποία απαιτείται γνωμοδότηση της ΕΕ του ΟΡΘΕ (νυν μητροπολιτικός φορέας) για μεγάλες εμπορικές επιφάνειες – εμπορικά κέντρα άνω των 5.000 τ.μ.
- Συνάντηση με εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που πραγματοποιήθηκε στις 30/10/2014. Στη συνάντηση συμμετείχαν ο Δήμαρχος Θέρμης, οι αντιδήμαρχοι των Δήμων Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς και Βόλβης και στελέχη των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Δέλτα. Στη συνάντηση τέθηκαν τα ακόλουθα ζητήματα: α) Απόψεις και συμπληρώσεις που θέτει ο Δήμος Θεσσαλονίκης σχετικά με θέματα αστικών αναπλάσεων και χωροθετήσεων/μετεγκαταστάσεων ειδικών λειτουργιών/χρήσεων. β) Η διαφωνία που θέτει ο Δήμος Δέλτα αναφορικά με το ζήτημα των προβλέψεων για την οδηγία SEVEZO (άρθρο 55) και με τις προβλέψεις που σχετίζονται με περιορισμούς που τίθενται μέσω των ΓΠΣ (χωροθέτηση κοινωνικών εγκαταστάσεων εντός των κύκλων επικινδυνότητας), καθώς θεωρούν ότι αυτά αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα τόσο για την ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Θεσσαλονίκης, όσο και για την υλοποίηση βασικών κοινωνικών υποδομών στην περιοχή αυτή. γ) Η αναγκαιότητα να εγκριθεί άμεσα το ν. ΡΣΘ χωρίς να γίνουν αλλαγές που θα ανατρέπουν το σχεδιασμό και κατ' επέκταση θα επιφέρουν μεγάλες καθυστερήσεις στην έγκρισή του.

Παράλληλα με τα παραπάνω, με το με ΑΠ Οικ.3801/6.10.2014 έγγραφό του το ΤΕΕ/ΤΚΜ ζήτησε από όλους τους παραγωγικούς φορείς και τους φορείς της Αυτοδιοίκησης, καθώς και από τους βουλευτές της Π.Κ.Μ. και τα κόμματα να αποστείλουν εγγράφως τις απόψεις τους σχετικά με το σχέδιο νόμου ώστε να γίνει εγκαίρως η συλλογή των απόψεων όλων των φορέων και να προχωρήσει το ταχύτερο δυνατόν η θεσμοθέτηση του ν. ΡΣΘ. Από το σύνολό των φορέων που κλήθηκαν να διατυπώσουν εγγράφως τις απόψεις τους για το ν. ΡΣΘ ανταποκρίθηκαν οι ακόλουθοι:

- Κόμματα-Βουλευτές
 - ΣΥΡΙΖΑ
 - Ασημίνα Ξηροτύρη, Βουλευτής ΔΗΜΑΡ Α΄ Θεσσαλονίκης
- Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κεντρικής Μακεδονίας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας και Θράκης
- Αυτοδιοίκηση
 - Περιφερειακή Ενότητα Σερρών
 - Δήμος Θεσσαλονίκης
 - Δήμοι Δυτικής Θεσσαλονίκης (Κορδελιού-Ευόσμου, Μενεμένης-Αμπελοκήπων, Παύλου Μελά, Δέλτα, Ωραιοκάστρου)
 - Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη
 - Δήμος Θερμαϊκού
 - Δήμος Προποντίδας
 - Δήμος Αριστοτέλη
 - Δήμος Σιθωνίας
- Παραγωγικοί – Εργασιακοί – Επιστημονικοί φορείς
 - Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ)
 - Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης (ΕΒΕΘ)
 - Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης (ΕΕΘ)
 - Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης (ΒΕΘ)
- Λοιποί
 - Ομάδα Ναυπηγοκατασκευαστών
 - «ΝΕΟ ΡΕΥΜΑ-ΝΕΟ ΟΡΑΜΑ» Κίνηση επιχειρηματικής εκπροσώπησης για την ανάπτυξη.

3. Αποτελέσματα διαλόγου

Η Ο.Ε. αποδελτίωσε, κωδικοποίησε και ταξινόμησε τους προβληματισμούς και τα ζητήματα που έθεσαν οι διάφοροι φορείς με βάση τις απόψεις που στάλθηκαν εγγράφως. Από την επεξεργασία αυτή προέκυψαν τα βασικά ζητήματα που περιγράφονται παρακάτω:

Α. Εναρμόνιση ΠΠΧΣΑΑ ΚΜ με ν. ΡΣΘ

Το ζήτημα αυτό τίθεται από τρεις σκοπιές: Πρώτον, τίθεται η συμβατότητα ύπαρξης Ρυθμιστικού Σχεδίου ως διακριτού επιπέδου σχεδιασμού λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ο Ν. 4269/2014 δεν περιλαμβάνει το Ρυθμιστικό Σχέδιο ως διακριτό επίπεδο. Στο Ν. 4269/2014 στο άρθρο 6 που αφορά τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια, παρ. 8, αναφέρονται τα εξής: «α) Για την Αττική θέση Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου επέχει το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας, όπως εκάστοτε ισχύει ... β) Κατά την κατάρτιση του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου Κεντρικής Μακεδονίας: αα) Ενσωματώνονται ισχύουσες κατευθύνσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου της Θεσσαλονίκης δυνάμενες να εξειδικεύονται ή και να συμπληρώνονται ββ) Λαμβάνεται υπόψη ο μητροπολιτικός ρόλος της Θεσσαλονίκης και οι λειτουργικές εξαρτήσεις και επιρροές μεταξύ του μητροπολιτικού κέντρου και των λοιπών

περιοχών και περιλαμβάνονται κατευθύνσεις για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της Θεσσαλονίκης σε εθνική και διεθνή κλίμακα και για τη στρατηγική χωρική οργάνωση της μητροπολιτικής αυτής περιοχής». Συνεπώς, το ζήτημα που τίθεται εδώ είναι αν το υπό ψήφιση σχέδιο θα αποτελέσει ένα επιπλέον επίπεδο σχεδιασμού για την περιοχή επιρροής του ν. ΡΣΘ, με ό,τι αυτό σημαίνει και σε θέματα εναρμόνισης δραστηριοτήτων με τις κατευθύνσεις των σχεδίων αυτών (π.χ. αδειοδοτήσεων) και φυσικά σε θέματα αρμοδιοτήτων. Με δεδομένο μάλιστα ότι η περιοχή αυτή καλύπτει το 60% της έκτασης και το 80% του πληθυσμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) τίθεται το ερώτημα αν δημιουργούνται διοικητικά-θεσμικά, λειτουργικά και αναπτυξιακά προβλήματα. Δεύτερον και σε σχέση με το πρώτο, τέθηκε η άποψη αν είναι θεσμικά σωστό ένα σχέδιο που ψηφίζεται με νόμο (εν προκειμένω ο νόμος για το ν. ΡΣΘ) να ενσωματώνεται σε σχέδιο που εγκρίνεται με Υπουργική Απόφαση. Τρίτον, διατυπώθηκε η άποψη ότι είναι σωστότερο να ολοκληρωθεί η διαδικασία έγκρισης του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας, αφού εκ των πραγμάτων το ΠΠΧΣΑΑ είναι υπερκείμενος σχεδιασμός, και μετά να προχωρήσει η θεσμοθέτηση του ν. ΡΣΘ.

B. Περιοχή ευθύνης του ν. ΡΣΘ

Το ζήτημα αυτό σχετίζεται σε σημαντικό βαθμό και με το ζήτημα της εναρμόνισης του ν. ΡΣΘ με το ΠΠΧΣΑΑ. Σχεδόν το σύνολο των φορέων που υπέβαλαν τις απόψεις τους έθεσε ζήτημα ορίων περιοχής ευθύνης του ν. ΡΣΘ. Πιο συγκεκριμένα θεωρούν ότι τα όρια είναι πολύ διευρυμένα λαμβάνοντας υπόψη τα σημερινά δεδομένα και τις αλλαγές των τελευταίων χρόνων, αφού διαμορφώθηκαν σε άλλη περίοδο από την άποψη των δεδομένων και των τάσεων ανάπτυξης. Έτσι οι περισσότεροι φορείς από αυτούς που γνωμοδότησαν γραπτώς προτείνουν τον περιορισμό των ορίων της περιοχής ευθύνης του ν. ΡΣΘ. Επικρατέστερες απόψεις εδώ είναι: α) ο περιορισμός της περιοχής ευθύνης στα όρια της Π.Ε. Θεσσαλονίκης και β) ο περιορισμός της περιοχής ευθύνης στα όρια της προτεινόμενης από το σχέδιο νόμου Μητροπολιτικής Περιοχής (που αποτελεί και την περιοχή επιρροής του ΡΣΘ του Ν. 1561/85). Αυτός ο περιορισμός θεωρείται ότι διαμορφώνει καλύτερο πλαίσιο για την εναρμόνιση του ΠΠΧΣΑΑ με το ν. ΡΣΘ.

Γ. Έδρα-Αρμοδιότητες Τμήματος/Συμβουλίου Μητροπολιτικού Σχεδιασμού

Το σύνολο των φορέων, τόσο αυτών που γνωμοδότησαν γραπτώς όσο και αυτών που παραβρέθηκαν στις συναντήσεις εργασίας, θεωρούν ότι η έδρα του Τμήματος Μητροπολιτικού Σχεδιασμού καθώς και του Συμβουλίου Μητροπολιτικού Σχεδιασμού πρέπει να είναι στη Θεσσαλονίκη. Επίσης, διατυπώνεται η άποψη ότι οι αρμοδιότητες αυτού του φορέα πρέπει να γίνουν πιο σαφείς έτσι ώστε να μην δημιουργούνται προβλήματα αλληλοεπικαλύψεων κλπ.

Επισημαίνεται εδώ ότι με βάση το Ν. 4250/2015 με τον οποίο καταργήθηκαν οι Οργανισμοί Ρυθμιστικού Σχεδίου, από διοικητική άποψη, το Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Θεσσαλονίκης που αντικαθιστά τον ΟΡΘΕ υπάγεται στη Διεύθυνση Χωροταξίας της ΓΓ Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ. Παράλληλα

συστήνεται ένα ενιαίο ουσιαστικά Συμβούλιο Μητροπολιτικού Σχεδιασμού για τα δύο Ρυθμιστικά Σχέδια Αθήνας και Θεσσαλονίκης με αρμοδιότητα, όπως διατυπώνεται στο άρθρο 12 του παραπάνω νόμου, να παρακολουθεί την εφαρμογή των ρυθμιστικών σχεδίων, να γνωμοδοτεί επί των έργων και παρεμβάσεων εντός των χωρικών ορίων αρμοδιότητας του εκάστοτε ρυθμιστικού σχεδίου και να εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής επί των θεμάτων εφαρμογής των ρυθμιστικών σχεδίων. Ένα μόνον από τα μέλη του Συμβουλίου αυτού διαφοροποιείται ανάμεσα στο ΡΣΑ και το ΡΣΘ και αφορά τον εκπρόσωπο της Περιφέρειας (Αττικής ή Θεσσαλονίκης) βάσει της χωρικής αρμοδιότητας.

Δ. Χωρική οργάνωση και αδειοδότηση εγκαταστάσεων

Σε συνδυασμό με τις αρμοδιότητες του τμήματος Μητροπολιτικού Σχεδιασμού τίθενται ζητήματα, κυρίως από τους παραγωγικούς φορείς αλλά και από τους ΟΤΑ, που σχετίζονται με τη χωροθέτηση και αδειοδότηση οικονομικών δραστηριοτήτων, καθώς και οργάνωσης/συγκρούσεων χρήσεων γης. Όλοι οι παραγωγικοί φορείς ενίστανται στη θεσμοθέτηση διατάξεων που προβλέπουν να παρέχονται εγκρίσεις χωροθέτησης μετά από σχετική γνωμοδότηση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΘΕ (νυν Συμβούλιο Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Θεσσαλονίκης) προτείνοντας να καταργηθούν οι όποιες σχετικές απαιτήσεις γνωμοδότησης από μέρους του παραπάνω Συμβουλίου. Μια τέτοια διάταξη που επισημάνθηκε με έμφαση από τα δύο Επιμελητήρια (ΕΒΕΘ και ΒΕΘ) είναι το άρθρο 52 παρ. 3γαα του σχεδίου νόμου σύμφωνα με το οποίο «Οι μεγάλες εμπορικές επιφάνειες - εμπορικά κέντρα άνω των 5.000 τ.μ., συνυπολογιζομένων των χρήσεων εστίασης και αναψυχής, θεωρούνται μητροπολιτικής εμβέλειας και εγκρίνονται μετά από γνωμοδότηση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΘΕ», για την οποία θεωρούν ότι βάζει σοβαρά εμπόδια στην ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων. Εδώ το ΕΒΕΘ μάλιστα εκτός από την κατάργηση της απαίτησης γνωμοδότησης του μητροπολιτικού φορέα προτείνει και την αντικατάστασή του με το ακόλουθο «.....προωθείται η χωροθέτησή τους με ενθάρρυνση της επανάχρησης υφιστάμενων κελυφών».

Σημειωτέον ότι από πουθενά στο σχέδιο νόμου δεν γίνεται σαφές με ποια κριτήρια παρέχεται η αδειοδότηση και πως συσχετίζεται αυτό με τις εν γένει απαιτήσεις αδειοδότησης εγκατάστασης μιας επιχείρησης, έτσι ώστε να είναι αυτά εκ των προτέρων γνωστά στους ενδιαφερόμενους. Στο Ν. 4277/14 για το ν. ΡΣΑ περιλαμβάνεται ανάλογη πρόβλεψη, αλλά τίθενται παράλληλα χωρικές προτεραιότητες χωροθέτησης (άρθρο 27):. «Προτεραιότητα αποτελεί η χωροθέτησή τους: αα) εντός αστικού ιστού και ειδικότερα στις περιοχές των πολεοδομικών κέντρων, ββ) με ενθάρρυνση της επανάχρησης υφιστάμενων κελυφών, γγ) σε περιοχές ανενεργών χρήσεων (brownfields) ή σε φθίνουσες και υποβαθμισμένες περιοχές, όπου μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτης για την αναβάθμισή τους, με τον προσδιορισμό νέων κεντρικών χρήσεων, εφόσον εξυπηρετούνται από μέσα σταθερής τροχιάς ή εφόσον στα πλαίσια του ολοκληρωμένου προγράμματος αστικής ανασυγκρότησης περιληφθεί η επένδυση της επέκτασης του δικτύου μέσων σταθερής τροχιάς».

Ε. Οδηγία SEVEZO

Το άρθρο 55 του σχεδίου νόμου «Αντιμετώπιση φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων και ατυχημάτων» και πιο συγκεκριμένα η παρ.2γγε αναφέρει ότι «...Επιβάλλεται η βελτίωση της ασφάλειας για όλες τις υφιστάμενες «εγκαταστάσεις» και «μονάδες» SEVEZO εντός δεκαετίας από την ισχύ του παρόντος, η οποία αποδεικνύεται με μελέτη ασφάλειας, όπως αυτή καταχωρίζεται. Σε αντίθετη περίπτωση δεν χορηγείται καμία άδεια έγκρισης περιβαλλοντικών όρων ή άδεια παράτασης λειτουργίας». Με αφορμή το άρθρο αυτό, πέντε Δήμοι της Δυτικής Θεσσαλονίκης θέτουν το ζήτημα ότι δεν προβλέπεται από το ν. ΡΣΘ η υλοποίηση έργων για τη μείωση των αποστάσεων της επικινδυνότητας δημιουργώντας επιπλέον προβλήματα στην υλοποίηση σχεδίων αξιοποίησης και ανάπτυξης της περιοχής. Για το ζήτημα αυτό από το ΣΒΒΕ επισημάνθηκε ότι έχει συζητηθεί και έχουν συμφωνήσει σε προηγούμενες διαβουλεύσεις και συνεπώς επιμένουν να παραμείνει η διάταξη αυτή ως έχει.

ΣΤ. Λοιπά Ζητήματα

Τα περισσότερα από αυτά τα ζητήματα τέθηκαν από το Δήμο Θεσσαλονίκης, ο οποίος προτείνει συγκεκριμένες αναδιατυπώσεις και συμπληρώσεις σε άρθρα σχετικά με τα κέντρα καινοτομίας, θερμοκοιτίδες, τεχνολογικά πάρκα, τη μετεγκατάσταση της ΔΕΘ, τις αναπλάσεις περιοχών, όπως: μητροπολιτικό πάρκο πολιτισμού και πράσινου, θαλάσσιο μέτωπο, δυτικό τείχος και ρέματα, ενοποίηση τμήματος λιμένα με αστικό ιστό, απόδοση χώρων στρατοπέδου και γενικώς στρατιωτικών χώρων εντός ΠΣΘ στους Δήμους, θαλάσσια συγκοινωνία και κυκλοφορικά ζητήματα (ιεράρχηση οδικού δικτύου, ζώνες σιδηροδρομικών εγκαταστάσεων), επιχειρηματική ανάπτυξη περιοχής Λαχανόκηπων και Υπερτοπικοί – Μητροπολιτικοί Πόλοι Αναπτυξιακών δραστηριοτήτων. Επιπλέον από Δήμους (Δήμοι Πυλαίας-Χορτιάτη και Προποντίδας) τέθηκαν ορισμένα ζητήματα εναρμόνισης με τον υποκείμενο σχεδιασμό και ο προβληματισμός που θέτουν είναι αν θα πρέπει να αλλάξει ο σχεδιασμός που έχουν θεσμοθετήσει ή είναι υπό θεσμοθέτηση.

Στο τέλος του κειμένου παρατίθενται δύο πίνακες: Ο πρώτος περιγράφει τους φορείς που υπέβαλαν γραπτώς απόψεις σε κάθε ένα από τα παραπάνω ζητήματα και ο δεύτερος παρουσιάζει διαγραμματικά την άποψη που υιοθετεί ο κάθε φορέας σε σχέση με τα ζητήματα αυτά.

4. Συμπεράσματα της Ομάδας Εργασίας

Τα παρακάτω συμπεράσματα προκύπτουν από τη μελέτη των δεδομένων που τέθηκαν στο νέο κύκλο διαλόγου σε συνδυασμό με το ισχύον πλαίσιο χωρικού σχεδιασμού. Σημειώνεται ότι στα συμπεράσματα αυτά συνέβαλε με σημαντικά σχόλια των μελών της η Επιτροπή Χωροταξίας και Ανάπτυξης του ΤΕΕ/TKM στην οποία παρουσιάστηκε και συζητήθηκε διεξοδικά η αρχική Έκθεση της Ο.Ε.

Η Ομάδας Εργασίας εκτίμησε ότι το κρισιμότερο ζήτημα που τίθεται για την έγκριση του ν. ΡΣΘ σχετίζεται με τις προβλέψεις του Ν. 4269/2014. Σύμφωνα με τη

Χωροταξική και Πολεοδομική Μεταρρύθμιση του Ν. 4269/2014 ορίζονται πέντε επίπεδα χωρικού σχεδιασμού, 2 στην κατηγορία του “στρατηγικού χωρικού σχεδιασμού” (Εθνικά Χωροταξικά Πλαίσια και Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια) και 3 στην κατηγορία του “ρυθμιστικού χωρικού σχεδιασμού” (Τοπικά Χωρικά Σχέδια, Ειδικά Χωρικά Σχέδια και Ρυμοτομικά Σχέδια Εφαρμογής). Ανάμεσα σε αυτά τα επίπεδα δεν προβλέπεται διακριτό επίπεδο του τύπου ενός ρυθμιστικού σχεδίου, δηλαδή σχεδίου για το σύνολο ενός μητροπολιτικού συγκροτήματος. Έτσι, για μεν την Αθήνα ο νόμος αναφέρει ρητά ότι το νέο ΡΣΑ επέχει θέση Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου που πρακτικά σημαίνει ότι αυτή η μητροπολιτική περιοχή διέπεται από ένα σχέδιο επιπέδου χωροταξικού πλαισίου, το οποίο γεωγραφικά συμπίπτει με τα όρια της Περιφέρειας Αττικής. Αντίθετα για τη Θεσσαλονίκη ο νόμος αναφέρει ότι το νέο ΡΣΘ ενσωματώνεται στο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της ΠΚΜ, χωρίς να θεωρείται αυτό διακριτό επίπεδο σχεδιασμού.

Θεωρητικά οι παραπάνω έννοιες δεν εμποδίζουν την ψήφιση με νόμο ενός ρυθμιστικού σχεδίου, όπως εξάλλου είχε γίνει με τους νόμους 1515/85 και 1561/85 των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης που ως επίπεδα σχεδιασμού δεν προβλεπόταν από το Ν. 1337/83. Το πρόβλημα που ανακύπτει είναι ότι, με την έγκριση δύο διακριτών σχεδίων, η μητροπολιτική περιοχή Θεσσαλονίκης εμπίπτει σε δύο σχεδιασμούς και ως εκ τούτου το κρίσιμο ερώτημα που τίθεται είναι σε ποιο βαθμό αυτοί οι δύο σχεδιασμοί είναι εναρμονισμένοι και ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να εξασφαλιστεί η εναρμόνιση. Το πρόβλημα αυτό εντείνεται ουσιαστικά και λόγω της μεγάλης έκτασης των ορίων ευθύνης του ν. ΡΣΘ σε σχέση με το σύνολο της Περιφέρειας.

Ένα δεύτερο κρίσιμο ζήτημα αφορά το γεγονός ότι όλη η μελέτη του ν. ΡΣΘ, όπως και το σχέδιο νόμου, διαμορφώθηκαν έχοντας ως φορέα υλοποίησης του Ρυθμιστικού Σχεδίου (και εν γένει διαχείρισης θεμάτων σχεδιασμού μητροπολιτικού επιπέδου) τον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης, όπως αυτός οριζόταν από το Ν. 1561/85. Η κατάργηση ωστόσο του ΟΡΘΕ και η απλή αντικατάστασή του από το Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού δημιουργεί σημαντικά προβλήματα από πολλές απόψεις, αφού ούτε το Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού ούτε το Συμβούλιο Μητροπολιτικού Σχεδιασμού έχουν τον ανάλογο με τον ΟΡΘΕ χαρακτήρα. Μια τέτοια αλλαγή μπορεί να οδηγήσει εύκολα στο γεγονός ζητήματα όπως, διαδικασίες γνωμοδότησης για σχέδια, έργα ή εγκαταστάσεις μητροπολιτικού επιπέδου, να περιπλέκονται και να εντείνεται η απόλυτη εξάρτηση των σχετικών αποφάσεων από τις κεντρικές υπηρεσίες του ΥΠΕΚΑ και το κεντρικά βασισμένο Συμβούλιο Μητροπολιτικού Σχεδιασμού, με τις γνωστές αρνητικές συνέπειες. Με άλλα λόγια (και με δεδομένη τη μη ύπαρξη μητροπολιτικής διακυβέρνησης), η αντικατάσταση των αρμοδιοτήτων αυτών έπρεπε τουλάχιστον να εξασφαλίζει ότι η διαχείριση και η επίλυση θεμάτων επιπέδου μητροπολιτικού σχεδιασμού θα γίνεται από ένα αποσυγκεντρωμένο σχήμα, όπως για παράδειγμα η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης.

Με βάση τα παραπάνω οι προτάσεις της Ο.Ε. είναι οι ακόλουθες:

- A. Ο τρόπος θεσμοθέτησης του ν. ΡΣΘ είναι ιδιαίτερα σημαντικός και δεν μπορούν να αγνοηθούν τα δεδομένα που θέτει ο Ν. 4269/2014. Για τη θεσμοθέτηση του ν. ΡΣΘ υπάρχουν δύο σενάρια:
- Στο πρώτο σενάριο, το ν. ΡΣΘ ενσωματώνεται και θεσμοθετείται ως μέρος του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας και όχι ως διακριτό σχέδιο συνεκτιμώντας και τη σχετική πρόβλεψη του Ν. 4269/14. Αυτός ο χειρισμός αναδεικνύει το στρατηγικό χαρακτήρα του σχεδίου, χωρίς παράλληλα να θέτει ένα πρόσθετο επίπεδο σχεδιασμού για τη μητροπολιτική περιοχή Θεσσαλονίκης. Η θεσμοθέτηση του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας μπορεί να γίνει με μια ονομασία ως εξής *“Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Κεντρικής Μακεδονίας και νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης”* έτσι ώστε να αναδεικνύεται ο μητροπολιτικός ρόλος της Θεσσαλονίκης και ο διακριτός ως προς αυτό χαρακτήρας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
 - Στο δεύτερο σενάριο, το ν. ΡΣΘ θεσμοθετείται ως διακριτό σχέδιο. Σε περίπτωση που υιοθετηθεί η άποψη της θεσμοθέτησης ενός διακριτού σχεδίου, είναι απολύτως αναγκαίο να συζητηθεί και να εξασφαλιστεί η πλήρης εναρμόνιση του ν. ΡΣΘ με το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο με τρόπο που δεν θα δημιουργεί αντιφάσεις, αλληλοεπικαλύψεις, ασάφειες αρμοδιοτήτων, πρόσθετες απαιτήσεις αδειοδότησης και εγκρίσεων για ανάπτυξη δραστηριοτήτων κλπ. Η εναρμόνιση αυτή δεν είναι εύκολο να γίνει πριν την έγκριση του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της ΠΚΜ. Έτσι κρίνεται σωστότερο να γίνει μετά την έγκρισή του τελευταίου, έχοντας δηλαδή υπόψη όλα τα δεδομένα ενός εγκεκριμένου Πλαισίου που εκ των πραγμάτων αποτελεί υπερκείμενο σχεδιασμό. Εξυπακούεται ότι αυτό προϋποθέτει την επιτάχυνση των διαδικασιών έγκρισης του Περιφερειακού Πλαισίου, οι οποίες έχουν καθυστερήσει πάρα πολύ. Επιπλέον, απαιτείται να καθορίζεται με καθαρό τρόπο ποια είναι η διάκριση των δύο αυτών σχεδίων με δεδομένο ότι δεν ορίζεται από πουθενά τι κάνει ένα ρυθμιστικό σχέδιο μητροπολιτικού επιπέδου.
- B. Ιδιαίτερο βάρος πρέπει να δοθεί στο χαρακτήρα του Τμήματος Μητροπολιτικού Σχεδιασμού. Λαμβάνοντας υπόψη την κατάργηση του ΟΡΘΕ (με το συγκεκριμένο χαρακτήρα που είχε), η ανάληψη των σχετικών αρμοδιοτήτων πρέπει να επανεξεταστεί με μοναδικό γνώμονα την εξασφάλιση της διαχείρισης όλων των θεμάτων σχεδιασμού μητροπολιτικού επιπέδου σε διοικητικό σχήμα που έχει έδρα τη Θεσσαλονίκη. Αυτό οδηγεί σε δύο δυνατότητες, είτε την ανάληψη των σχετικών αρμοδιοτήτων από τη Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης είτε τη δημιουργία διακριτής Διεύθυνσης Μητροπολιτικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΚΑ με έδρα τη Θεσσαλονίκη, και όχι απλού Τμήματος υπαγόμενου σε άλλη Διεύθυνση του ΥΠΕΚΑ. Αναλόγως είναι απαραίτητη η ύπαρξη ανεξάρτητου Συμβουλίου Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Θεσσαλονίκης.
- Γ. Στο πλαίσιο των παραπάνω επιλογών, είναι απαραίτητο να επανεξεταστούν όλα τα υπόλοιπα ζητήματα που τέθηκαν από τους φορείς, καθώς κατά την άποψη της Ο.Ε. αυτά μπορούν να επιλυθούν ώστε να υπάρξει συμφωνία ανάμεσα στους

φορείς, αλλά με τρόπους που σχετίζεται με τον χειρισμό της θεσμοθέτησης του ν. ΡΣΘ και των σχετικών με αυτό αρμοδιοτήτων παρακολούθησης της εφαρμογής του. Πιο συγκεκριμένα,

- Είναι σκόπιμο να επανεξεταστούν τα όρια ευθύνης του ρυθμιστικού σχεδιασμού μητροπολιτικού επιπέδου και να περιοριστούν. Είναι δε απολύτως απαραίτητο να εναρμονίζονται πλήρως με τις χωρικές/αναπτυξιακές ενότητες που διαμορφώνονται με βάση τη μελέτη του Περιφερειακού Πλαισίου.
- Παρομοίως, είναι απαραίτητο να επανεξεταστεί και το θέμα αδειοδότησης εγκατάστασης εμπορικών επιφανειών-εμπορικών κέντρων άνω των 5.000 τ.μ. Βασικές παράμετροι σε αυτή την επανεξέταση πρέπει να είναι η εναρμόνιση με τις σχετικές κατευθύνσεις του Περιφερειακού Πλαισίου, η φροντίδα για απλοποίηση των διαδικασιών και η απόλυτη αποσαφήνιση όλων των δεδομένων με τα οποία προωθείται η ανάπτυξη αυτών των δραστηριοτήτων, κατά τρόπο ώστε να είναι γνωστό εκ των προτέρων σε όλους τους ενδιαφερόμενους σε ποιες περιοχές και με ποιες ειδικότερες χωρικές προϋποθέσεις ή χωρικά κριτήρια είναι δυνατή η ανέγερση μεγάλων εμπορικών εγκαταστάσεων.
- Ανάλογη με τα παραπάνω προσέγγιση πρέπει να γίνει και σε προτάσεις αστικής ανάπτυξης/ανάπλασης που προτείνονται από Δήμους και με γνώμονα ο σχεδιασμός που θα εγκριθεί να ενσωματώνει και να προωθεί την υλοποίηση της εφαρμογής σχεδίων μητροπολιτικού επιπέδου των τοπικών Δήμων, τα οποία επιδιώκουν να υλοποιήσουν εδώ και πολλά χρόνια και εμποδίζονται από τον υφιστάμενο χωρικό σχεδιασμό.
- Τέλος, σε ό,τι αφορά τις προβλέψεις για την οδηγία SEVEZO αυτές σχετίζονται πρωτίστως με τη μη ύπαρξη ενιαίων προδιαγραφών εκπόνησης ΣΑΤΑΜΕ καθώς και με την έλλειψη ουσιαστικής σύνδεσης της πολιτικής προστασίας με το χωρικό σχεδιασμό και τις σχετικές με αυτόν ρυθμίσεις. Για το λόγο επιβάλλεται να προωθηθούν άμεσα οι σχετικές ενέργειες.

Πιστεύουμε ότι οι παραπάνω προτάσεις θα συμβάλλουν τόσο στην ολοκλήρωση του σχεδιασμού για τη μητροπολιτική περιοχή Θεσσαλονίκης όσο και στην αποδοχή του από τους φορείς της πόλης.

Θεσσαλονίκη 12.12.2014

Η Ομάδα Εργασίας του ΤΕΕ/ΤΚΜ

ΑΘΗΝΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Αναπλ. Καθηγήτρια, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, ΑΠΘ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΕΠΠΑΣ

Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΠΕΛΙΜΠΑΣΑΚΗΣ

Πολιτικός Μηχανικός-Χωροτάκτης

Πίνακας 1. Φορείς που υπέβαλαν γραπτώς απόψεις

Ζητήματα	Αυτοδιοίκηση και Αποκεντρωμένη Διοίκηση	Παραγωγικοί – Εργασιακοί – Επιστημονικοί φορείς	Κόμματα-Βουλευτές
Περιοχή ευθύνης του ν. ΡΣΘ	Αποκ/νη Διοίκηση Μ-Θ: ΔΙΠΕΧΩΣ Κ. Μ.	Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	Ξηροτύρη Α.
	Περιφερειακή Ενότητα Σερρών	Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	
	Δήμος Προποντίδας	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος	
	Δήμος Θεσσαλονίκης		
Εναρμόνιση ΠΠΧΣΑΑ ΚΜ με ν. ΡΣΘ	Αποκ/νη Διοίκηση Μ-Θ: ΔΙΠΕΧΩΣ Κ. Μ.	Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	
	Περιφερειακή Ενότητα Σερρών	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος	
	Δήμος Προποντίδας	Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	
	Δήμος Σιθωνίας		
Έδρα-Αρμοδιότητες Μητροπολιτικού Φορέα	Αποκ/νη Διοίκηση Μ-Θ: ΔΙΠΕΧΩΣ Κ. Μ.	Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	Ξηροτύρη Α.
		Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος	
Χωρική Οργάνωση - Αδειοδότηση Εγκαταστάσεων	Δήμοι Δ. Θεσ/νίκης (Κορδελιού-Ευόσμου, Μενεμένης-Αμπελοκήπων, Π. Μελά, Δέλτα, Ωραιοκάστρου)	Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	Ξηροτύρη Α.
	Δήμος Προποντίδας	Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	
	Δήμος Αριστοτέλη	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος	
Οδηγία SEVEZO	Δήμοι Δ. Θεσ/νίκης (Κορδελιού-Ευόσμου, Μενεμένης-Αμπελοκήπων, Π. Μελά, Δέλτα, Ωραιοκάστρου)	Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	ΣΥΡΙΖΑ
		Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	Ξηροτύρη Α.
		Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος	
Λοιπά Ζητήματα	Δήμος Θεσσαλονίκης	Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης (ΒΕΘ)	ΣΥΡΙΖΑ
	Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος	Ξηροτύρη
	Δήμος Σιθωνίας		
	Δήμος Προποντίδας		
	Δήμος Θερμαϊκού		
	Δήμος Αριστοτέλη		

Πίνακας 2. Διαγραμματική απεικόνιση απόψεων των φορέων

	Εναρμόνιση ΠΠΧΣΑΑ ΚΜ με ν. ΡΣΘ		Τροποποίηση των ορίων της περιοχής εφαρμογής του ν. ΡΣΘ		Έδρα μητροπολιτικού φορέα στη Θεσσαλονίκη - Αποσαφήνιση αρμοδιοτήτων	Χωρική οργάνωση - Αδειοδότηση εγκαταστάσεων	Οδηγία SEVEZO		Λοιπά Ζητήματα
	Συμβατότητα ύπαρξης Ρυθμιστικού Σχεδίου ως διακριτού επιπέδου σχεδιασμού	Διαδικασίες έγκρισης μεταξύ ν. ΡΣΘ και ΠΠΧΣΑΑ	Μείωση των ορίων	Ταύτιση των ορίων με την ΠΚΜ			Αλλαγή διατάξεων	Διατήρηση των διατάξεων	
Αποκ/νη Διοίκηση Μ-Θ: ΔΙΠΕΧΩΣ Κ.Μ.	✓		✓	✓*	✓				
Περιφερειακή Ενότητα Σερρών		✓	✓						
Δήμος Θεσσαλονίκης			✓				✓		✓
Δήμοι Δ. Θεσ/νίκης (Κορδελιού-Ευόσμου, Μενεμένης-Αμπελοκήπων, Παύλου Μελά, Δέλτα, Ωραιοκάστρου)						✓	✓		
Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη									✓
Δήμος Προποντίδας	✓		✓			✓			✓
Δήμος Αριστοτέλη						✓			✓
Δήμος Θερμαϊκού									✓
Δήμος Σιθωνίας	✓								✓
Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓
Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	✓		✓		✓	✓			
Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	✓		✓		✓	✓			✓
Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	✓		✓			✓			✓

*Μόνο εφόσον δεν μπορεί να γίνει μείωση